

tillades. Der er fremkommet Ønster om hurtigere Tog og Syd paa for at sætte os i hurtigere Forbindelse med Berlin. Det arbeides der paa; ganske vist synes jeg, at der kunde været arbeidet derpaa med større Hurtighed og ogsaa paa andre Maader, men jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa; forhaabentlig vil der komme et tilfredsstillende Resultat. — Der er en anden Ting, jeg ønsker særlig at fremdrage; om det er praktisk at gjøre det her, maa Andre afgjøre. Jeg nævnte før, at Landets økonomiske Stilling — jeg taler ikke om Statens, den er jo god — er i en Krise. Indtægterne ere overmaade smaa, Udgifterne store, Priiserne daarlige osv. Der er gjort mange Anstrengelser for at virke til Forbedring, og der er i Dag i det andet Thing forhandlet om et Lovforslag om Foranstaltninger til at forhindre, at Kunst-Smør fortrænger det egentlige Smør. Ved hurtige Tog for Smørforsendelser osv. kunde der gjøres Noget. Var det ikke muligt at yde en væsentlig Hjælp til Landbruget ved saa stor Nedsættelse som muligt af Taxterne for Forsendelse af Landbrugsprodukter? Jeg veed, at enhver direkte Hjælp til Landbruget naturligvis vil have sine Uanskeligheder og møde Modstand, men jeg ser ikke rettere, end at, naar Staten er saa heldig selv at eie sine Jernbaner, vil den kunne yde en ganske overordentlig Hjælp i den Retning ved at lade Forsendelsen af Landmandsprodukter være, om ikke just fri, saa dog sat til et saadant Minimum, at der intet Tab kan være forbundet dermed. Det er Noget, man i alt Fald tilnærmelsesvis har gjort andre Steder. I Amerika f. Ex. vilde det ikke være muligt at føre de enorme Kornmasser den lange Vej fra de vestlige til de østlige Stater, naar ikke Forsendelsesprijerne vare satte overordentlig lavt, men dog ikke lavere, end at de private Jernbaneselskaber have Fordel deraf. Her ere vi jo i det heldige Tilfælde, at vi selv eie Banerne. Jeg henstiller derfor, om det ikke var muligt at yde Landbruget denne Hjælp, som det vist i høj Grad vilde sætte Pris paa. I Forbindelse hermed skal jeg nævne Havneafgifterne. Jeg veed godt, at Indenrigsministeriet ikke er fuldstændig Herre over dem, men som et Exempel vil jeg nævne, at i Esbjerg Havn er Havneafgiften overordentlig høj. Jeg vil ikke foreslaa, at der ingen Afgift skal være. Det vilde i og for sig ikke være naturligt, at man, naar man aabner en ny Havn, i de første Aar gjorde den afgiftsfri, men nu er Forholdet det, at Folk, der bo ikke langt fra Esbjerg Havn, foretrække at sende deres Produkter til Aarhus, fordi Havneafgiften

der er mindre. Jeg vil ikke optræde saaledes, at Aarhusianerne skulle blive i daarligt Humør — de ville naturligvis ikke gjerne have, at der ingen Afgift skal være i Esbjerg — men Noget kunde der dog gjøres i den af mig antydede Retning, og jeg vil henstille dette Punkt til den ærede Indenrigsministers Overveelse.

Med Hensyn til Positionerne paa Finantsloven skal jeg tillade mig en lille Bemærkning, som forekommer mig at være ikke uden Betydning. Hvad Jernbanevæsenet angaar, opføres der paa § 27 en Mængde Udgifter til nye Jernbanaar, men det forekommer mig at være onstelig, at de jydsk-sjyenske Baner blev behandlede paa samme Maade som de sjællandske. Disse have deres Reservesfond, hvortil en vis Del af Indtægten henlægges, og af denne Fonds Status afhænger det, efter hvad der tidligere har været Skik og Brug, hvor store Udgifter der kunne anvendes til Udvidelse. Skulde man have væsentlig nye Ting, saa maatte Aktieselskabet optage Laan eller udvide Aktiekapitalen. Det er i flere Retninger ikke heldigt at have Indtægterne af Jernbanerne opførte paa en Paragraf og Udgifterne paa en anden. Man bør her bære sig ad ligesom ved Postvæsenet. Lad os faae baade Indtægter og Udgifter paa samme Paragraf, men helst under den Form, at der bliver en Reservesfond, hvoraf Udgifter som de nævnte kunne afholdes; saa vilde Jernbanerne ogsaa blive lidt begrænsede i deres Forbringer, naar det vides, at de selv paa den Maade skulle betale Udgifterne. Undertiden ser det unøgtelig ud til, at der forlanges lidt Mere, end der er nødvendigt. Med Hensyn til Formen for Finantsloven vilde det ogsaa være overmaade heldigt, om man i det Hele kunde komme ind paa at sætte Udgifterne til Vedligeholdelse og Nybygninger hvert Aar med den samme Sum, med runde Summer. Intet er nemlig, forekommer det mig, pinligere og — jeg tør næsten sige — mere nedværdigende for Repræsentationen, end at den skal sidde og undersøge hvert Aar i Detaillerne hvert enkelt Vedligeholdelsesarbejde. Det maa være Administrationens Sag. Naar den har en vis Sum til Vedligeholdelsesarbejder, lad saa den være om, hvad den vil vedligeholde, men at Repræsentationen skal undersøge, om et Gulv paa en Ophalingsbedding er tilstrækkelig raadent, eller om Istandsættelsen af et Loft i et Magasin paa Orlogsværftet ikke kan taale endnu at udsættes en lille Smule, korresponderer derom og maasse selv gaa ud for at undersøge det, det kan ikke være rigtig. Det er intet Under, at der kan gaa 5—6 Maanedes med ved Finantslovens Behandling, naar Udvalget skal